De?i?im E?ilimleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *De?i?im E?ilimleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19543

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

De?i?im E?ilimleri Ölçe?i (DEÖ), bireylerin örgütsel veya ki?isel ba?lamda de?i?ime yönelik tutumlar?n? ve davran??sal e?ilimlerini ölçmek amac?yla 2011 y?l?nda geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, özellikle yöneticilerin ve çal??anlar?n de?i?ime olan yakla??mlar?n?, de?i?ime kar?? gösterdikleri direnci, de?i?imi benimseme düzeylerini ve mevcut durumu koruma yönündeki e?ilimlerini belirlemeyi hedefler. Yap?lan analizler sonucunda DEÖ'nün dört temel faktörden olu?tu?u tespit edilmi?tir: **De?i?imde Giri?imcilik**, **De?i?ime Direnç**, **De?i?imin Yarar?na ?nanma** ve **Statükoyu Koruma**. Ölçek, yüksek düzeyde iç tutarl?l?k ve yap? geçerli?i kan?tlar? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

De?i?im E?ilimi, Örgütsel De?i?im, Statüko, De?i?ime Direnç, Giri?imcilik, Ölçek Geli?tirme, Yönetici Davran??lar?.

Yazarlar

Akbaba Altun, S., Büyüköztürk, ?.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin de?i?im kar??s?ndaki e?ilimlerini çok boyutlu bir yap?da güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilecek bir araç geli?tirmektir. Ölçek, özellikle e?itim ve yönetim bilimleri alanlar?nda, bireylerin yeniliklere kar?? ne derece aç?k veya kapal? oldu?unu, de?i?imi ne ölçüde bir f?rsat olarak gördü?ünü ve mevcut düzeni (statükoyu) sürdürme iste?ini belirlemeye odaklanm??t?r.

DEÖ, yöneticilerin ve çal??anlar?n de?i?im süreçlerindeki davran??lar?n? anlamland?rmada, e?itim ihtiyaçlar?n? belirlemede ve örgütsel de?i?im stratejilerini planlamada kullan?labilecek de?erli veriler sunmay? amaçlamaktad?r. Ölçek, de?i?imin karma??k do?as?n? dört farkl? alt boyut üzerinden ele alarak kapsaml? bir de?erlendirme imkan? sa?lar.

Yap?

De?i?im E?ilimleri Ölçe?i (DEÖ), bireyin de?i?ime yönelik tutum ve davran??lar?n? dört temel psikolojik yap? üzerinden ölçmektedir. Bu faktörler, bireyin de?i?im sürecine aktif kat?l?m?n?, pasif direncini ve de?i?imin sonuçlar?na yönelik inanc?n? temsil eder.

Ölçe?in ölçtü?ü dört ana yap?sal boyut ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

De?i?imde Giri?imcilik: Bireyin de?i?imi ba?latma, yeni fikirler sunma ve de?i?im süreçlerine aktif olarak kat?lma iste?ini ifade eder.
De?i?ime Direnç: Bireyin mevcut durumu koruma e?ilimi ve de?i?imin gereklili?ine veya faydas?na kar?? ç?kma düzeyidir.
De?i?imin Yarar?na ?nanma: Bireyin de?i?imin olumlu sonuçlar do?uraca??na, ki?isel veya örgütsel geli?ime katk? sa?layaca??na dair sahip oldu?u olumlu beklenti ve inançlard?r.
Statükoyu Koruma (De?i?imden Kaç?nma): Bireyin konfor alan?n? sürdürme, belirsizlikten kaç?nma ve mevcut düzeni muhafaza etme e?ilimidir. Bu boyut, de?i?ime pasif bir kar?? ç?k??? temsil eder.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. AFA sonucunda belirlenen dört faktörlü yap?n?n geçerli?ini test etmek amac?yla madde içerikleri incelenmi? ve uzman görü?leri al?nm??t?r.

AFA, dört faktörlü yap?n?n toplam varyans?n %44.63'ünü aç?klad???n? göstermi?tir. Bu oran, sosyal bilimler ölçekleri için kabul edilebilir bir düzeyde yap?sal aç?klay?c?l??a i?aret etmektedir. Faktörlerin adland?r?lmas?, madde içerikleri ve uzman görü?leri do?rultusunda yap?lm??t?r: De?i?imde Giri?imcilik, De?i?ime Direnç, De?i?imin Yarar?na ?nanma ve Statükoyu Koruma. Ek olarak, ayn? veriler üzerinde uygulanan DFA, dört faktörlü modelin uygunlu?unu desteklemi?, ancak "M02 ve M03" ile "M09 ve M11" madde çiftlerinin hatalar? aras?nda ili?ki oldu?u tespit edilmi?tir, bu da model uyumunu iyile?tirmek için modifikasyon gerektirebilece?ini dü?ündürmektedir.

Güvenirlik

De?i?im E?ilimleri Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach alfa de?eri hesaplanarak gerçekle?tirilmi?tir. Elde edilen alfa katsay?lar?, ölçe?in alt boyutlar?n?n büyük ço?unlu?unun yüksek düzeyde tutarl? oldu?unu göstermektedir.

Faktörler baz?nda hesaplanan alfa güvenirlik katsay?lar? a?a??daki gibidir:

De?i?imin Yarar?na ?nanma faktörü için: **.91**
De?i?imde Giri?imcilik faktörü için: **.86**
De?i?ime Direnç faktörü için: **.82**
Statükoyu Koruma faktörü için: **.67**

Statükoyu Koruma faktörünün alfa de?eri (.67) di?er faktörlere göre daha dü?ük olmakla birlikte, kabul edilebilir alt s?n?rlara yak?nd?r. Ayr?ca, ölçek maddelerinin yöneticileri de?i?im e?ilimleri davran??lar? bak?m?ndan ne derece ay?rt etti?ine ili?kin hesaplanan düzeltilmi? madde-toplam

ARABPSYCHOLOGY.COM

korelasyonlar? .34 ile .79 aras?nda de?i?mektedir. Bu de?erler, maddelerin ilgili faktörleri temsil etmede yeterli düzeyde ay?rt edicili?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

De?i?im E?ilimleri Ölçe?i'nin faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla gerçekle?tirilen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), ölçe?in kuramsal olarak beklenen dört boyutlu yap?s?n? desteklemi?tir. AFA, temel bile?enler analizine dayanarak, maddelerin dört ayr? faktör alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur.

AFA sonuçlar?na göre faktörler s?ras?yla, de?i?imin öncüsü olma iste?ini yans?tan **De?i?imde Giri?imcilik**; yeniliklere kar?? olma e?ilimini belirten **De?i?ime Direnç**; de?i?imin getirece?i faydalara yönelik olumlu alg?y? ölçen **De?i?imin Yarar?na ?nanma**; ve mevcut düzeni sürdürme arzusunu temsil eden **Statükoyu Koruma** olarak adland?r?lm??t?r. Dört faktörün toplam varyans aç?klama oran? %44.63'tür. DFA ise bu dört faktörlü yap?n?n geçerli?ine ek kan?t sa?lam??, ancak baz? madde çiftlerinin (M02/M03 ve M09/M11) hata terimleri aras?ndaki korelasyonlar tespit edilerek model optimizasyonu için öneriler sunulmu?tur.

Araç

Test Türü: Ölçek Geli?tirme

Format: Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçek geli?tirme standartlar?na uygun olarak Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yöneticiler ve örgütsel ba?lamdaki çal??anlar.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Örgütsel pozisyonlarda bulunan bireyler).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, özellikle örgütsel de?i?im süreçlerini deneyimleyen bireylerin tutumlar?n? ölçmek için tasarlanm??t?r.

Test Metodolojisi: Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri ile yap? geçerli?i, Cronbach Alfa katsay?s? ile iç tutarl?l?k güvenirli?i sa?lanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Statüko, De?i?im, Güvenirlik, Geçerlik, Yönetim, Kalem E?itim ve ?nsan Bilimleri Dergisi.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?ener Büyüköztürk

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Kaynakta yaln?zca sorumlu yazar?n e-posta adresi belirtilmi?tir.

?leti?im Adresi: senerbuyukozturk@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2011

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yay?mlanm??t?r ve genellikle akademik ara?t?rmalarda yazarlardan izin al?narak ücretsiz kullan?labilir. Kullan?m ve telif haklar? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylar? Kalem E?itim ve ?nsan Bilimleri Dergisi üzerinden eri?ilebilir: kalemacademy.vveya.com.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: degisim-egilimleri-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Akbaba Altun, S. ve Büyüköztürk, ?. (2011). De?i?im E?ilimleri Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Kalem E?itim ve ?nsan Bilimleri Dergisi, 1*(1), 73-90.

De?i?im E?ilimleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içeri?inde listelenmemi?tir. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM